

Online Safety

Start the Chat

Intërnët ee kë puoth tō në pinyhom de menhdu yic – në piöc, nyic ke kock kock ku gëët ë nyin.

Ka we ye amidhiëeth ku amimuuk, yin alëu ba mithku kony bi pinyhom den de gëk ë nyic ku piöc kek në të yenë karac yeke yök ë laanyic/ðnlaany kathnhiiim thin ku luui kë kek nhiiim na cik bën nhial.

Doc jam kekë mithku, ku akolköl, në biäk de ka loi kë keek ë laanyic/ðnlaany. Në kuer ë tit ë röt ku luup ë nhom në biäk de ten yenë mith ku kony thin bik röt ya tiit ë laanyic/ðnlaany, loor tënë webthiaat de eSafety në **esafety.gov.au/parents**

Dol/lëët ë röt në laanyic

Dol/lëët ë röt në laanyic alëu bi bën ë kuer juëc cit tooc ë wël ë löt, thuraa ë rec de puðu ku biðoth, alop rac or teem roor ka yöör ë kock kock ë laanyic/ðnlaany. Menhdu alëu bi diëer na ye të jëem ke yin, dol/lëët ë röt alëu bi rot juak, ka lon bi yin lo den ë intërnët ka mobial ken nyaai.

Cit lik lëu bi yen nyuocoth lon yenë menhdu dol/lëët anojic:

- rëëc ë puðu në thök ë nan këne looi ën intërnët ka mobial ken yiic, ka ci jock bi këy ya tōðu në biäk de ka looi kek ë laanyic ku të ye luði mobial puun de.
- bi rot ya thiaan, diëer ka rëëc ë puðu, luçi ë rot bi rëer ye tök ka noy thurup.
- kock bi ya kuc ë thukul ka ci lon den ë këk thukul nyin lo piny.

Të bin kajuëc yök në biäk ë të yenë jam thin kekë mithku në biäk të ye luði rot në athëek ë laanyic ka not ë kor, ku loi apuoth bi nyic lon lëu bi kek ya bën tënë yin në biäk ëkë diir kek abën, loor tënë webthiaat de eSafety në **esafety.gov.au/parents/big-issues/cyberbullying**

Jam cie kock/yuicë

Nyic yeña ye jam kekë menhdu ë laanyic/ðnlaany? Yok abën akock buk nyiin tiit ë mith duonj bik ya jam kekë alei, ëjik kuat ëë raan lëu bi meth luði kerac.

Muk webthiaat ku epth ye menhdu ke luui thin ku riëel ë ke puoth bi ya jam ke yin na raan dö ë laanyic/ðnlaany ëke thiëëc bik ka cie nhial ëke ya looi. Kony menhdu bi ya tō ke nyic cit de karac ðnlaany/ë laanyic ë jam, cit men bi thiëëc:

- në athiëëc juëc në biäk de këk ë nek në jök ë jam tuen
- në lui ë ka puoth, në ariocp ku thön në adhukciëën
- bi ya jam në kuer kock, cit jam ðnlaany/ë laanyic ku tooc ë wël ci göt
- ye kocpöth rom kake ku yon tō yen thin
- lëk ë nhiëer
- bi ruëi ken ya tōðu yiic
- të binë rom thin kake në guöpdü

Të binë jam cie kock ya thiöök ku kuer ë nyuuth juëc në të ye mac jam cie kock loor tënë webthiaat de eSafety në **esafety.gov.au/parents/big-issues/unwanted-contact**

Tooc ë wël cī gōt nē thoŋ de bal ku thuraa ke kōc cīn kōōth alēth

Yen athiekic ba jam kekë mēnhdu kake diēt nē biäk de tooc ka rōm de thuraa ka bīdoth ke nyooth ë gup, kek ye nyic kake ye thuraa ë nyooth ë gup ka rēēn.

Ke tooc wël cī gōt ë thoŋ de bal acie lēu bī kut tē cīt tē ye yīn ku mēndhu tāk yen, yen athekiec ba rēer ke yīn nyic karēc ye yōk nē rōm de thuraa ë nhiēer. Agut cī yen muōth nyic puōu, kēŋ alēu bīk lo wääc.

Rōm de thuraa ë ňek cie kōor alēu bī yäär ë guōp bēēl, dol/lēēt ë rōt ku riääk ë guōp de ňek. Tē cīnē thuraa tuōc, meth aci muōk de the thura puōl cin, ku ee kuat tē lēu bīnē yen lo guār ayeer thīn nē intērnet yic.

MUKNHOM: luoi de ka rōm de thuraa ë bal ke mīth ku riēnythi noŋ run ka 18 dhukpiny acie ye lōŋ ye gam ku alēu raan cōk ayōk ke wuōc ku kum ë lōŋ.

Tē bīn kajuēc nyic nē biäk ë tē yenē jam kekë mēnhdu nē biäk de tooc de wël cī gōt ku thuraa ke raan cīn kōu alath, ku wël ë luup nē kē lēu ba looi na ye mēnhdu yuōc ka thura cīn raan kōu alath, loor tenē webthiaat de eSafety nē [esafety.gov.au/parents/big-issues/sending-nudes-sexting](https://www.esafety.gov.au/parents/big-issues/sending-nudes-sexting)

Kuer ë luoi, kuer ë nyuuth ku luup ë nhom

Yīn alēu kuer thekiec puōol nē kuōny de mēnhdu nē bī yen ya tō thīn ë laanyic/ōnlaany. Ba ya jam nē nhomlääu, luui atōk ku kuny athekiec nē kuōny den bīk kuer puoth ë rēer apuoth ë laanyic ku nyic de kēk ë piōc

Gōor ba atit ë tēēt ye mēnhdu ke luōi nyic, ku atōk, mat kē lōōŋ ë lo nē laanyic/ōnlaany yic. Lōōŋ kāk alēu bī kek aberpiny ë tīŋ ke meth diēt.

Nē kajuēc yiic, cōk kuer ë jam ayōrthook, yeke piŋ ku dun ēke kuum.

Loor nē [eSafety.gov.au/languages](https://www.esafety.gov.au/languages) nē lēk juēc.

Kony mēnhdu bī nyic ya rēer ë laanyic/ōnlaany.

Jōc jam.